

UTENOS REGIONINIS PROFESINIO MOKYMO CENTRAS

KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO TIKIMYBĖS MAŽOS VERTĖS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ SRITYJE MOTYVUOTA IŠVADA VEIKLOS SRITIES VERTINIMO APRAŠYMAS

Analizę ir vertinimą atliko Utenos regioninio profesinio mokymo centro korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupės vadovė Gražina Indriūnienė

Analizuotas laikotarpis 2020-01-01–2020-12-31

1. VEIKLOS SRITIES ESAMOS SITUACIJOS VERTINIMAS

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2021 m. gegužės 21 d. įsakymo Nr. V-835 „Dėl veiklos srities, kurioje 2021 metais Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijoje ir ministerijos valdymo sričiai priskirtose įstaigose tikslinga atlikti antikorpucinę analizę ir vertinimą, nustatymo ir ministerijos valdymo sričiai priskirtų įstaigų, kuriose 2021 metais tikslinga atlikti antikorpucinę analizę ir vertinimą, sąrašo patvirtinimu“, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijos 2021 m. gegužės 24 d. raštu „Dėl korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo“ Utenos regioniniame profesinio mokymo centre (toliau – Centras) buvo atlikta mažos vertės viešųjų pirkimų srities antikorpucinė analizė ir vertinimas (įvertinant 2020 m. I–IV ketv. laikotarpį).

Vertinimo metu, vadovaujantis ministerijos pateiktais dokumentais, (Korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo mažos vertės viešųjų pirkimų srityje kriterijais ir klausimais (toliau – Kriterijai) ir Statistiniais duomenimis apie mažos vertės pirkimus Centre 2020 m. (2021-06-18 pateikta ŠMSM 10-ties statistinių lentelių formoje (toliau – Statistika)) buvo nagrinėjami Centre mažos vertės viešųjų pirkimų organizavimui naudojami dokumentai. Atlikta 2020 m. I–IV ketv. vykdytų mažos vertės viešųjų pirkimų antikorpucijos analizė, vadovaujantis LR STT direktoriaus 2011-05-13 d. įsakymu Nr. 2-170 patvirtintomis „Valstybės ar savivaldybės įstaigų veiklos sričių, kuriose egzistuoja didelė korupcijos pasireiškimo tikimybė, nustatymo rekomendacijomis“.

2. VEIKLOS SRITIES VERTINIMO METU NUSTATYTI KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIAI

(Aprašomos sąlygos, įvykiai ir aplinkybės, susijusios su Korupcijos prevencijos įstatymo 6 straipsnio 3 dalyje įtvirtintais kriterijais, galinčios sudaryti prielaidas korupcijai)

2020 m. Centre 1 ir 2 Kriterijų punktuose nurodytų LR Korupcijos prevencijos įstatymo (toliau – KPI) 6 str. 4 d. 1 ir 7 punktuose išvardintų veikų, faktų arba STT rekomendacijų, nebuvo. Analizei ir vertinimui pasirinkta 3 Kriterijų punkte nurodyta sritis, atitinkanti KPI 6 straipsnio 4 dalies 5 punktą – „Centras daugiausia priima sprendimus, kuriems nereikia kitos valstybės ar savivaldybės įstaigos patvirtinimo“.

Viešieji pirkimai Centre 2020 metais buvo vykdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo aktualia redakcija (toliau – VPI), Viešųjų pirkimų tarnybos direktoriaus įsakymu patvirtintu Mažos vertės pirkimų tvarkos aprašu (toliau – MVPTA), Viešųjų pirkimų organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkos aprašu (toliau – Centro Aprašas), patvirtintu Utenos regioninio profesinio mokymo centro direktoriaus 2017-09-08 d. įsakymu Nr. V-51, kitais galiojančiais Lietuvos respublikos teisės aktais, reglamentuojančiais viešųjų pirkimų tvarką. Centre pirkimus vykdo Centro direktoriaus paskirti pirkimo

organizatoriai arba sudaryta komisija. Pirkimų organizavimas Centre kasmet prasideda pirkimų poreikio formavimo ir planavimo etapais, reglamentuotais Centro Aprašo III skyriuje.

Atsakymai į Kriterijų 3 punkte pateiktus klausimus:

3.1. Centre 2020-01-01–2020-12-31 nebuvo korupcijos pasireiškimo tikimybės vertinimo, nebuvus korupcinių pranešimų.

3.2. Centro aprašo I skyriaus 2 ir 3 punktuose įtvirtinta nuostata, kuri užtikrina racionalų lėšų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartį, darbo laiko naudojimą, konfidencialumo ir nešališkumo reikalavimų laikymąsi. Centro apraše yra reglamentuotas VPI ir MVPTA reikalavimų įgyvendinimas.

3.3. Prekių, paslaugų ir darbų poreikio formavimo tvarka reglamentuojama Centro aprašo III skyriaus 22 ir 23 punktuose. Galiojančių pirkimo sutarčių peržiūrėjimas ir pratęsimas reglamentuotas šio skyriaus 41–52 punktuose, rinkos tyrimas 4.8, 12.2 ir 30.1 punktuose. Galimybė atlikti pirkimą naudojantis CPO elektroniniu katalogu 4.12, 1. ir 23.2 punktuose. Centro aprašo II skyriuje reglamentuotos dalyvaujančių asmenų funkcijos ir atsakomybė, o paskirti atsakingi asmenys, nurodyti 16. punkte, pateikti pridedamu sąrašu.

3.4. Pirkimų planavimas prasideda pirkimo iniciatoriams, nurodytiems Centro aprašo II skyriaus 9 punkte, Centro aprašo III skyriaus 23 punkto tvarka parengus informaciją pirkimų planui, kartu nurodant galimybę pirkti iš VPI 23 ir 24 straipsniuose nurodytų subjektų, bei galimybę pirkti naudojantis CPO elektroniniu katalogu ar pirkimą atlikti CVP IS priemonėmis. Pirkimų planavimą, priskirant BVPŽ kodus, apskaičiuojant numatomų pirkimų vertes užbaigia už planavimą atsakingi asmenys, nurodyti Centro aprašo II skyriaus 10 punkte, kartu rengdami atsirandančius pakeitimus. Pirkimų suvestinę (išskyrus mažos vertės) rengia ir papildo Centro aprašo II skyriaus 11 punkte nurodytas už pirkimų organizavimą ir jų priežiūrą atsakingas asmuo, kuris rengia Centro aprašo, kurį įsakymu tvirtina Centro direktorius, redakciją. Visų šių asmenų funkcijos ir atsakomybė nurodytos 3.3. punkte.

3.5. Pirkimo inicijavimas ir pasirengimas vykdomas iniciatoriui užildžius patvirtintą Centro aprašo prieduose „Inicijavimo paraiškos formą“. Paraišką pasirašo Centro vyr. buhalterė ir prevencinę kontrolę vykdomas asmuo. Centro direktorius nurodo pirkimą atlikti pirkimo organizatoriui arba inicijuoja sudaryti komisiją.

3.6. Pirkimo vykdymo tvarka reglamentuota Centro aprašo III skyriaus 35 punkte, pateikta Centro aprašo priede Nr. 2. Skelbiamo/neskelbiamo pirkimo sąlygas/kvietimą kainų apklausai rengia komisijos narys/pirkimo organizatorius, vadovaudamasis VPI/MVPTA nuostatomis. Skelbimą apie pirkimą, jį užpildžius CVP IS, tvirtina Centro direktorius. Sprendimą dėl pirkimo procedūrų nutraukimo priima ir tiekėjų pretenzijas nagrinėja komisija. Vadovaujantis MVPTA nuostatomis, kai galima atlikti žodinę tiekėjų apklausą, pirkimo organizatorius ją atlieka žodžiu, kaip reglamentuota MVPTA.

3.7. Pirkimo sutarties sudarymo tvarka reglamentuota Centro aprašo III skyriaus 37 punkte. Pirkimo sutartis pasirašoma Centro direktoriaus. Laimėjusį pasiūlymą ir (ar) sudarytą pirkimo sutartį ir jos pakeitimus viešina Centro aprašo II skyriaus 11 punkte nurodytas už pirkimų organizavimą ir jų priežiūrą atsakingas asmuo, pirkimų sutartis registruoja ir saugo 18 punkte nurodytas Centro vyriausiasis buhalteris.

3.8. Pirkimo sutarties vykdymo tvarka reglamentuota Centro aprašo III skyriaus 41–52 punktuose. Pirkimo iniciatorius ir už pirkimų organizavimą ir jų priežiūrą atsakingas asmuo gali perduoti sutartinių įsipareigojimų neįvykdžiusį tiekėją arba rangovą į VPT nepatikimų tiekėjų sąrašus.

3.9. Su pirkimų vykdymu susiję dokumentai Centre registruojami registruose: „Biudžetinais metais atliktų pirkimų registracijos žurnale“, kurio forma patvirtinta Centro Aprašo priede Nr. 6, pirkimo sutarčių registre (sudarytos sutartys); nešališkumo deklaracijų ir konfidencialumo pasižadėjimų, viešojo pirkimo komisijos posėdžių protokolų registre (komisijos posėdžių protokolai).

3.10. Centre nėra naudojami elektroniniai įrankiai, skirti efektyvesniam pirkimų planavimui bei kontrolei;

3.11. Aiškios sąlygos, kokiais atvejais mažos vertės viešuosius pirkimus vykdo viešojo pirkimo komisija, o kokiais atvejais – vienas asmuo (pirkimo organizatorius) nustatytos VPĮ 2020-08-01–2021-11-30 galiojančios suvestinės redakcijos 19 str. 1 dalyje. Mažos vertės pirkimų procedūroms Centro direktorius gali ir sudaro komisiją kaip nurodyta 3.5. punkte.

3.12. Į Centro viešųjų pirkimų komisiją Centre pavaldumo ryšiais susieti asmenys neįtraukiami.

3.13. Centre analizuojamu laikotarpiu viešųjų pirkimų komisija mažos vertės pirkimams nebuvo sudaroma. Esant poreikiui narių kaitumą spęstų Centro direktorius.

3.14. Pateiktos ŠMSM Statistikos 8 lentelėje nurodyti darbuotojai, atliekančių su viešaisiais pirkimais susijusias, bei kitas tiesiogines darbo Centre funkcijas, patvirtinti Centro aprašo 16. Pункte. Viešųjų pirkimų specialistų Centre nėra. Dažniausiai šias abi funkcijas mažos vertės pirkimuose atlieka Centro aprašo II skyriaus 11 punkte nurodytas už pirkimų organizavimą ir jų priežiūrą atsakingas asmuo.

3.15. Visi mažos vertės pirkimus vykde asmenys yra pasirašę nešališkumo deklaracijas ir konfidencialumo pasižadėjimus. Asmens, atsakingo už šių aplinkybių ir privačių interesų deklaravimo kontrolę yra sistemingai reikalaujama tai atlikti, bet žodinės apklausos vertės pirkimuose ne visi pirkimų organizatoriai deklaruoja privačius interesus.

3.16. Planuojant lėšas mažos vertės viešiesiems pirkimams atsižvelgiama į panašių įvykusių pirkimų sutarčių, kurios paskelbtos Centriniam viešųjų pirkimų portale, vertes. Taip pat atliekamas rinkos tyrimas iš viešai skelbiamos informacijos internete. Žodinių pirkimų, pateiktų Statistikos 2.1 lentelėje, rinkos tyrimas kaskart atliekamas žodžiu, vadovaujantis 21.1.1 ir 21.1.2 MVPTA punktais.

3.17. Kiekvieno pirkimo būtinumas motyvuotai (racionaliai) pagrindžiamas Centro Apraše nurodytoje Inicijavimo paraiškoje.

3.18. Dokumentų formos pateiktos Centro aprašo prieduose.

3.19. Centro aprašo 19 punkte nurodytas ir Centro aprašo 16 punkte nurodytame pridedamame sąraše patvirtintas asmuo: „19.1. p. patikrina pirkimo iniciatoriaus galimybę prekes, paslaugas ar darbus įsigyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu; 19.2. p. informuoja pirkimų iniciatorių apie galimybę pirkimą vykdyti naudojantis CPO elektroniniu katalogu, kai jame siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka pirkimo iniciatoriaus suformuotus poreikius ir pirkimas negali būti atliktas efektyvesniu būdu racionaliai naudojant lėšas“.

3.20. Siekiant išvengti tiekėjų susitarimų buvo taikoma:

3.21. Apklausa raštu vietoje žodinė, kai sudėtinga perkamo objekto techninė specifikacija, kurios žodžiu nepateiksi;

3.22. Konkrečių reikalavimų nėra. Analizuojama rinka, ieškoma Centro reikalavimus atitinkančio tiekėjo;

3.23. Vertinamu laikotarpiu buvo pirkimų, kai vadovaujantis MVPTA nuostatomis galima apklausa žodžiu (prekių ar paslaugų vertė nesiekia 10 tūkst. Eur be PVM), tačiau pirkimas atliktas raštu. Numatyti šiuos atvejus, dėl atsirangančios pirkimo objektų įvairovės, dėl Centro didelės infrastruktūros nuolatinio funkcionalumo palaikymo, nėra galimybės ir žmogiškųjų išteklių.

3.24. Siekiama tai užtikrinti kuo išsamesne objekto technine specifikacija, taupant laiką ir žmogiškuosius išteklius;

3.25. Nenumatytos, bet specifikacijos ruošiamos pagal Centro poreikius ir tiekėjai privalo siūlyti mūsų poreikius atitinkančius viešojo pirkimo objektus;

3.26. Mažos vertės viešuosius pirkimus laimėjusių tiekėjų pasiūlymai raštu ir sutartys su jais tiek raštu tiek ir žodžiu (kai pasiūlymas raštu) viešinami Centriniam viešųjų pirkimų portale per CVP IS;

3.27. Šiame punkte išvardintų atvejų išsamesnė analizė nebuvo vykdoma, neturint tam žmogiškųjų išteklių;

3.28. Mažos vertės viešųjų pirkimų procedūrų kontrolė buvo vykdoma Centro Aprašo 4.13 punkte nurodyto prevencinę pirkimų ir pirkimo sutarčių vykdymo kontrolę atliekančio asmens, apklausiant pirkimų iniciatorius ir organizatorius, stebint jų veiklą, dalyvaujant komisijos posėdžiuose (prevencinė kontrolė), vizuojant inicijavimo (einamoji) paraiškas ir atrankos pažymas (paskesnioji kontrolė);

3.29. Rizikos analizė Centro Aprašo 53 punktu gali būti pavedama 7 punkte nurodytam atsakingam už pirkimų organizavimą ir pirkimų organizavimo priežiūrą asmeniui, kuris ir pats vykdo Centro infrastruktūrai būtinus pirkimus ir gali būti komisijos pirmininku, nesant Centre daugiau viešųjų pirkimų specialistų. 2021-01-21 direktoriaus įsakymu Nr. V-19 sudaryta Utenos regioninio profesinio mokymo centro korupcijos prevencijos koordinavimo ir kontrolės darbo grupė, kurios veiksmų plane yra numatyta viešųjų pirkimų organizavimo korupcijos prevencija.

3.30. Sutarčių įvykdymo rezultatai vertinami Centro Aprašo 41–52 punktuose nurodyta tvarka.

3.31. Centro atsparumo korupcijai lygis (AKL) – 0,675. Analizuojant Centro priimamus sprendimus Statistikos 7-tos lentelę pildantis asmuo klaidingai nurodė vertinimo kriterijus. vietoje vertinimo „Taip“ nurodydamas „Ne“ kas neatitinka Centro aprašo reikalavimų ir faktinės padėties.

3. PRIEŽASTYS, DIDINANČIOS KORUPCIJOS PASIREIŠKIMO RIZIKOS LYGĮ

Priežasčių, didinančių Centre korupcijos pasireiškimo rizikos lygį nėra.

4. PASIŪLYMAI DĖL KORUPCIJOS RIZIKOS VEIKSNIŲ NEIGIAMOS ĮTAKOS PANAIKINIMO AR SUMAŽINIMO

Priemonės	Įvykdymo laikas	Laukiami rezultatai	Vertinimo kriterijai
1. Viešųjų pirkimų specialisto, dirbančio kasdien vien su vykdomų pirkimų procedūromis ir jų išsamiu dokumentavimu, etato įsteigimas.	Nuo 2022-01-01	Po vienerių metų	Visiškai įgyvendinamos Centro aprašo nuostatos
2. Lėšų skyrimas pirkimo iniciatorių bei organizatorių mokymams, siunčiant juos į seminarus mažos vertės VP klausimais.	Nuo 2022-01-01	Savarankiškas ir teisingas MVP vykdymas	Visi MVP atitinka Centro aprašo nuostatas

Direktoriaus
pavadootojas
infrastruktūrai,
pavadoojantis direktorių

Stanislovas Kiršanskas

